

A LELKÉSZ SZOLGÁLATA

Amint a Keresztény Magvető is beszámolt róla, az Európai Egyházak Konferenciája 6. nagygyűlése a dániai Nyborgban, 1971-ben, *Isten szolgálói — emberek szolgálói* főtémáival a „*Szolgálat teológiája*” mellett foglalt állást, amely egyre inkább vezető gondolattá válik Keleten és Nyugaton egyaránt. Érdekesek a gyűlés szekcióinak témái a szeretet kettős parancsa megvalósításának jegyében: 1. A szolgálat teológiája és a teológia szolgálata a jelen helyzetben; 2. Mit jelent ma az istentisztelet; 3. Egyházak és keresztények szolgálják a társadalmat — küzdelem a szocialista és társadalmi igazságért; 4. Az egyházak és keresztények békeszolgálata és kibékítő szolgálata Európa politikai feszültségei közepette és a világban; 5. Az egyház jövőbeli feladatai — az európai egyházi, társadalmi, kulturális, politikai és gazdasági helyzet mint kihívás a jövő keresztényei számára.

Nicolae Ceaușescu, Románia Szocialista Köztársaság elnöke a Szocialista Egységfront Kongresszusa alkalmával megjelölte a vallásfelekezetek helyzetét társadalmunk keretében, rámutatva arra, hogy hazánk politikája tiszteletben tartja az ország minden honpolgárának lelkiismereti szabadságát, beleértve a vallási hitet is. Az ország Alkotmányában biztosítva van az egyházak normális tevékenysége, a vallásgyakorlat: „Nyilvánvaló, a vallásfelekezeteknek bele kell illeszkedniök szocialista államunk és a társadalom alapvető normáiba, tevékenyen részt kell venniök az ország gazdasági és társadalmi célkitűzéseinek a megvalósításában. Ha a hit minden honpolgár személyes lelkiismereti kérdése, az egyházak státusát pedig az ország alkotmánya alapján elismeri az állam, biztosítván a honpolgároknak egyik vagy másik hit gyakorlását, ugyanakkor a honpolgároknak, függetlenül filozófiai felfogásuktól vagy vallásuktól, tiszteletben kell tartaniuk az ország törvényeit.”

Ha számba vesszük társadalmunk szociális-morális célkitűzéseinek sajátos vonásait, látjuk, hogy azoknak mélységesen humánus és magas erkölcsi értéke van, s éppen ezért hitünk szerint őszinte igényléssel fogadjuk és tesszük magunkévá. A sokoldalúan fejlett szocialista társadalom felépítése magasfokú szocialista erkölcsiséget, közösségi tudatot igényel, és ez sokszor önfeláldozást, áldozatvállalást jelent, harcot az önzéssel, individualizmussal, maradisággal, konzervativizmussal. Ezekben a törekvésekben nekünk részt kell vennünk, de nem mint „legfőbb erkölcsi tekintély”, hanem mint szolgáló egyház. Az egyház útja a szolgálat útja. Feladata az evangélium hirdetése és megélése, és az, hogy szeresse az embert, a világot a mai élet valóságában.

S ha magunkra szorítkozunk, megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a négy évszázados hitbeli haladásunk, és haladásba vetett hitünk révén beleélhetjük magunkat teljes odaadással a ránk váró feladatokba. Egyházunk és lelkészeink mindenkori szolgálata haladó hagyományt jelent számunkra, amelyben sok lelkesítő példa ragyogtatja meg a napsugár-szíveket, akik ráleheltek életük melegét érlelődő földünkre.

Giovanni Papini mondja a *Krisztus története* című könyvében, hogy a „Hegyi beszéd a legfőbb jogcímük az embereknek arra, hogy

létezzenek. Arra, hogy az emberek itt legyenek a végtelen világegyetemben. Ez a mi kielégítő igazolásunk. Okmányja emberi méltóságunknak, hogy lelkes lények vagyunk. Zálog, hogy magasra emelkedhünk." Hasonló eszméket képvisel Balázs Ferenc *Rög alattja*, amelynek írója azt mutatja, hogy lelkészi hivatásunk is nem egyéb, mint szolgálat a világban.

Persze ma már nincs miért Balázs Ferencet utánozni. Törekvéseiben mint lelkész azonban nagyszerű ösztönzőnk lehet. És nemcsak könyvének számadásos részében könyvelheti el sok kudarc mellett, hogy legszebb sikere mégiscsak a népmeséből kiemelt templom volt, hanem ugyancsak könyvének vallomásaiból ismerjük meg lelki vívódásait.

Nem elég Dávid Ferencet csodálni a maga idejében végbevitt tetteiért, hanem el kell képzelnünk magunknak, mit tenne ma, ha közöttünk élne. S azt hiszem, Balázs Ferencel kapcsolatban is így gondolkozhatunk.

Lehet-e foglalkozásnak venni a lelkészi szolgálatot? És mindenekelőtt meg akarom jegyezni, hogy nem az számít, hogy ki mit végez, hanem inkább hogy hogyan végzi el munkáját-feladatát. A lelkészre tartozik, hogy a hatáskörébe eső mindenfajta munkát hivatásszerűen fogja fel.

De hogy is állunk a lelkész teendőivel? Hát úgy, hogy vagy igen kevés, vagy túl sok van belőle. Ez a hivatásérzettől függ. S a lelkész felelős annyi mindenért, amibe bele kell vinnie lelkét. A temploma nem kell csak egy Ótestamentumból idetévedt tessék-lássék épületnek lennie. Sem kívül, sem belül. Nézzétek meg azokat a templomainkat, amelyekbe lelkészek, lelkésznék, hívek belevitték a lelküket! Olyan legyen a tiétek is, kedves lélek-otthon, télen meleg, felemelő orgonavagy harmóniumszóval, hozzáértő kántor kezeiből, szívből zengjen. S a szószék?

Az elmúlt szeptemberből még most is felém integet a nemrég épült kedves vadadi templom. Amikor belépsz, meglep, mennyire világos, kétoldalt csupán ablakból áll szinte a fal, csak szemben nincs ablak, mert ott áll a szószék. És mégis az az érzésem, hogy ott is van ablak, a legvilágosabb, mert ott az imádkozó és tanító lelkész alakja-lénye sugározza híveire nemcsak a többi ablakokon benéző lankákat, hanem mindazt, amit immár negyvenéves pályáján összeszedhetett az életből, a könyvekből, az emberek sorsából, a csillagok és virágok, a föld és a fák szolgálatából, egyszóval a jó Isten csodás mindenségéből. Ilyen ablakon is besüt a földet érlelő napsugár.

Nincs itt elég hely, hogy megemlítsük közvetlenebbül azokat, akik híveik között forgolódnak állandóan, hogy híveik családját ismerjék, gondját, örömét, baját, s beleszójék bölcsességüket, vigasztalásukat, bátorításukat, jóra ösztönzésüket a rájuk bízott nyáj életébe.

Hány percig készülsz egy alkalmi szolgálatra? Keresztelőre, esküvőre vagy temetésre? Vagy hány órát szánsz neki? Bizony nem lehet kiszámítani, mert pásztori látogatásaid mind odatartoznának, és egyebek is, hiszen szórakozásból is olyasmit olvasol vagy nézel, hallgatsz meg, amit átadhatsz azoknak, akik várnak tőled mindig valamit.

„A gyertyát nem azért gyújtják, hogy véka alá rejtse, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljék mindazoknak, akik a ház-

ban vannak." S bizony az égő gyertyának kell a gyertyatartó, mert a véka alatt nem kap levegőt. Költők, művészek normájába illő ez a másoknak világitani rendelt belső kényszer.

Ha elrövedsz mulandóságodon — hagyd a költőt, hogy verssé fogalmazza a bibliai gondolatot: „Mert mind meghalunk, s olyanok vagyunk, akár a víz, mely ha kidőlt a földre, már föl nem szedhető. Minden szavunk és tettünk így ivódik az időbe. Adja az Úr, hogy teremő lelkeket tápláljon, amit mondtam s cselekedtem“ (Garai Gábor, Dávid zsoltára).

Aki sokallaná a sejtetett életet betöltő tisztséget, gondoljon arra, hogy a változatosság biztosítja, mint a szántó-vető esetében a mindig újat, a fejlődőt vagy éppen az ismételten kezdenivalót. S nem a fizetség, hanem a veled eggyé lett híveid meleg embersége megéri, hogy vállald azt, hogy mint Jézus, légy mindenkinek a szolgája.

NAGY FERENC

TRADÍCIÓ ÉS MODERNSÉG AZ EGYHÁZ ÉLETÉBEN

Bevezetésként két fogalommal szeretnék röviden foglalkozni: a tradíció vagy hagyomány és a modernség vagy korszerűség fogalmával. — A hagyomány „a múlt értékeinek létező és ható szellemi eredménye“ — mondja egy neves gondolkozó. A modernség felfogásom szerint egyenlő a korszerűséggel, mely viszont szoros kapcsolatban áll a múlttal, s nem egyéb, mint a mának realis, hiteles előtörténete.

Szüksége van-e az embernek a hagyományokra és kell-e modernnek lenni? Az én felfogásom az, hogy életünkben mind a hagyománynak, mind a korszerű gondolkodási és cselekvési módnak, formának megvan a maga döntő szerepe. Ez a két elem egyformán hordozza a legegységesebb és legösszetettebb igazságokat, hordozzák a múltat, szólnak a jelenben s kivetítik a jövő perspektíváját.

Egyházunk a vallásos hagyományok legtisztább őrizőit látja bennünk. Reményünk van arra, hogy intellektusunk érett a világot érintő kérdések regisztrálására és hivatással valóra váltjuk ezt a reménységet. Hosszú századokon át a kereszténység magatartásával, göggyével, kizárólagosságával kivívta a felvilágosult lelkiismeret és az igazságérzet lázongását, méltatlankodását. Ma már nagyszerű eszmélések alapján így fogalmazunk: „a keresztény misszió célja nem az, hogy csak a dogmákat terjessze, hanem a gyöngédséget, szeretetet“. Csak ez a magatartás és törekvés tarthatja meg a kereszténységet. Viszont ha a kereszténység erről megfeledkeznék, csak mint egy letűnt kor „emlékműve“ vonzaná az embereket kegyhelyeire, templomaiba, ereklyéi közé.

A gyakorló lelkészi szolgálat irányelveinek ismerete nélkül senki sem nyerheti el a lelkészi oklevelet, de a vallásos élményt a fogékony lélek termeli. Hittudomány és vallásos élményvilág teszi a lelkipász-